

مسیریابی بهینه امدادرسانی به مصدومان زلزله با استفاده از سیستم اطلاعات مکانی و مدل سه بعدی منطقه حادثه دیده مبتنی بر الگوریتم میانگین وزن دار مرتب

حامد حسایی: کارشناسی ارشد GIS، دانشگاه تهران، تهران، ایران*

علیاس ذوقیان: کارشناسی نقشه برداری، دانشگاه تهران، تهران، ایران

وصول: ۱۳۹۱/۱۱/۲۶ پذیرش: ۱۳۹۲/۷/۱۷، صص ۱۹۰-۱۸۱

چکیده

امدادرسانی سریع و بهموقع به هنگام وقوع زلزله نقش مهمی در کاهش میزان تلفات جانی دارد. یکی از مهم‌ترین عوامل موثر در صرفه‌جویی زمان، انتخاب یک مسیر بهینه به جهت دسترسی به منطقه حادثه دیده است. در این مقاله سعی بر آن است تا با در نظر گرفتن عوامل موثر در اتلاف وقت و سیله‌نگاری امدادرسان، بهترین مسیر ممکن به جهت امدادرسانی تعیین گردد. بهمنظور انجام این مورد، ابتدا کارشناس امدادرسان پیش از حضور در منطقه حادثه دیده با استفاده از مدل سه بعدی طراحی شده از آن منطقه و شناخت کلی از آن، چند مسیر پیشنهادی را برای امدادرسانی انتخاب می‌نماید. استفاده از مدل سه بعدی این امکان را به کارشناس می‌دهد تا با آگاهی و دقیق پیشتری مسیرها را انتخاب نماید. سپس به بررسی پارامترهای ارتفاع و قدمت ساختمانها، مسافت و عرض معابر هر مسیر پرداخته می‌شود. پس از بررسی پارامترهای فوق با استفاده از الگوریتم میانگین وزن دار مرتب به هر یک از این پارامترها وزن داده می‌شود. استفاده از این الگوریتم، این امتیاز را به کارشناس می‌دهد تا نظر خود را نیز در تعیین بهترین مسیر دخیل نماید که این مورد به صورت یک ضربی، با عنوان ضربی خوش‌بینی وارد معادلات وزن دهنده می‌شود. در نهایت مسیرهای پیشنهادی بر اساس میزان احتمالی مسدود بودن و اتلاف وقت در آن‌ها، قابل مقایسه می‌باشند و می‌توان بهترین مسیر را از میان مسیرهای پیشنهادی انتخاب شده توسط کارشناس انتخاب نمود. لازم به ذکر است که مسیرهای پیشنهادی انتخاب شده باید به نحوی باشند که هریک شایستگی لازم برای انتخاب شدن به عنوان مسیر بهینه را داشته باشند. لیکن استفاده از مدل سه بعدی منطقه کمک شایانی به کارشناس می‌کند.

واژه‌های کلیدی: مسیریابی بهینه، امدادرسانی، زلزله، مدل سه بعدی، میانگین وزن دار مرتب

مقدمه

زلزله به عنوان مهم‌ترین خطر طبیعی، آزاد شدن ناگهانی انرژی بسیار زیاد در مدت زمان خیلی کوتاه است که در اثر بروز اغتشاش در پوسته زمین به وقوع می‌پوندد. زلزله ممکن است دهها، صدها یا هزاران سال انرژی مسدود شده را در زمان کمتر از یک دقیقه

آزاد کند (گیبسون ۱۹۹۷). کشور ایران نیز به دلیل قرارگیری در کمرنگ کوه‌زایی آلب-هیمالیا تا به حال ۱۳۰ زلزله به بزرگی ۷/۵ ریشتر یا بیشتر را تجربه کرده است (غفوری-آشتیانی ۱۹۹۹). زمان عاملی حیاتی در کاهش میزان تلفات پس از زلزله است؛ به گونه‌ای که ۲۴ ساعت اولیه پس از وقوع زلزله، فرصتی

کارشناس امدادرسان که خود به منطقه حادثه‌دیده شناخت دارد، این اجازه را می‌دهد تا در تعیین میزان وزدھی به پارامترهای مختلف تاثیرگذار دخیل باشد. با دقت در روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره می‌توان نتیجه گرفت که نقطه افتراق روش‌های مختلف در میزان توجه آن‌ها به نحوه مدل کردن خصوصیات ذهنی تصمیم‌گیر است. روش‌های مختلف مانند ELECTRE، AHP و سازشی، بهینه امدادرسانی از جمله دسترسی سریع به میزان روش را نمی‌توانند به صورت صریح مدل کنند - هرچند به صورت ضمنی به این مسئله اهمیت می‌دهند. این مسئله باعث توجه بیشتر به ساخت عملگرها تجمعی کارا و موثر شده است. در واقع مسئله اصلی به نحوه دقیق تجمعی عملکردهای هر گزینه از دید معیارها بر می‌گردد. جمع ساده عملکردها لزوماً روش درستی نیست. زیرا برای یک تصمیم‌گیر در شرایط مختلف کمیت‌های بزرگ‌تر اهمیت متفاوتی را دارد.

عملگر میانگین وزن‌دار مرتب، OWA دارای توانایی رفع ایراد مذکور است. در واقع خصوصیت ویژه آن در مدل کردن دقیق خصوصیات ذهنی تصمیم‌گیر در رابطه با ریسک‌پذیری است. قابلیت این عملگر در وزن‌دهی به داده‌هایی است که بزرگی و کوچکی آن‌ها بر نوع وزن‌دهی آن‌ها موثر است.

منطقه مطالعاتی در این مقاله بخشی از منطقه یک استان تهران است.

طلایی برای کمک به حادثه‌دیدگان است؛ زیرا در این ساعت‌ها بیشترین احتمال زنده ماندن قربانیان وجود دارد (Godschalk, 1999). پس صرفه‌جویی زمان در تمامی مراحل امدادرسانی از جمله دسترسی سریع به منطقه حادثه‌دیده از اهمیت بالایی برخوردار است. مسیریابی بهینه امدادرسانی به هنگام وقوع زلزله موضوعی است که سال‌ها توسط کارشناسان و متخصصین مختلف به دلیل اهمیت بالا آن، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. همچنین تاکنون مقالات فراوانی در این زمینه به خصوص در ایران به چاپ رسیده است که هریک از آن‌ها به شیوه‌های متفاوت به بررسی چگونگی انتخاب یک مسیر بهینه به هنگام وقوع زلزله پرداخته‌اند. اما آنچه در انتخاب یک مسیر بهینه بعد از وقوع زلزله اهمیت بالایی دارد، در نظر گرفتن پارامتر ارتفاع است. چرا که به هنگام وقوع زلزله و تخریب ساختمان‌ها آنچه سبب انسداد مسیر می‌گردد، مصالح از هم گسیخته همان ساختمان‌های موجود در مسیر است. بنابراین، مبرهن است که چنانچه بخواهیم نتایج خود را به واقعیت نزدیک‌تر نماییم لازم است که ارتفاع ساختمان‌ها به عنوان یکی از پارامترهای مهم در تعیین بهترین مسیر دسترسی در نظر گرفته شود. تفاوت دیگری که روش ارائه شده در این مقاله با سایر مقالات دارد، استفاده از الگوریتم میانگین وزن‌دار مرتب است. این الگوریتم یکی از روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره است که به

شکل ۱- پارسل‌های مسکونی بخشی از منطقه یک استان تهران

قرار داشته باشد. بنابراین، کارشناس با توجه به معلومات و مشاهدات خود می‌تواند مسیرهایی را به عنوان مسیر پیشنهادی انتخاب نماید که شایستگی انتخاب به عنوان مسیر بهینه را داشته باشند. چنانچه مسیرهای پیشنهادی شایستگی لازم را نداشته باشند، با انتخاب بهترین مسیر از میان آن‌ها نیز به هدف خود که امدادرسانی در کوتاه‌ترین زمان ممکن است نخواهیم رسید. لیکن در وهله اول چیزی که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است انتخاب تعدادی مسیر مناسب به جهت شرکت در انتخاب بهترین مسیر است. بنابراین، مدل سه بعدی منطقه از جمله ابزاری است که کمک شایانی برای انتخاب مسیرهای پیشنهادی مناسب است. چراکه تمامی عوارض و موانعی که می‌تواند به نحوی سبب انسداد مسیر گردد، روی آن مشخص می‌باشد.

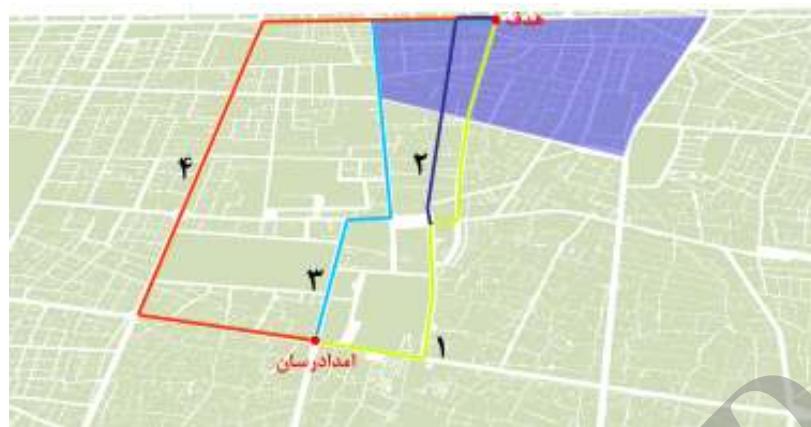
شکل ۲ یک نمای دو بعدی از چهار مسیر پیشنهادی انتخاب شده توسط کارشناس را نشان می‌دهد.

روش‌شناسی

همانطور که گفته شد در این مقاله برای پیدا کردن بهترین مسیر دسترسی به منطقه حادثه‌دیده، چهار پارامتر مسافت، عرض معابر، ارتفاع و قدمت ساختمان‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. لیکن پیش از بررسی آن‌ها لازم است تعدادی مسیر به عنوان مسیر پیشنهادی تعیین گردد. در این مقاله منطقه مورد مطالعه قسمتی از منطقه یک تهران بزرگ است.

- مسیرهای پیشنهادی

برای انتخاب تعدادی مسیر پیشنهادی، یک مدل سه بعدی از منطقه مورد نظر تهیه گردید و در اختیار کارشناس امدادرسانی قرار گرفت. کارشناس با استفاده از مدل و شناخت نسبی خود از منطقه، چهار مسیر را به عنوان مسیرهای پیشنهادی انتخاب نمود. لازم به ذکر است که مدل سه بعدی کمک شایانی برای انتخاب بهترین مسیرهای پیشنهادی می‌نماید. به طور مثال ممکن است در دو مسیر متفاوت عرض معابر تقریباً یکسان باشد اما در یکی از مسیرها ساختمان‌های بلندمرتبه و در دیگری ساختمان‌های با ارتفاع متوسط

شکل ۱ - چهار مسیر پیشنهادی انتخاب شده توسط کارشناس

استناد مسیر زیاد است. اما ممکن است قدمت ساختمانها و نحوه ساخت این سازه‌ها به نحوی باشد که کارشناس احتمال تخریب آن‌ها را کم ببیند و آن را به عنوان یکی از مسیرهای پیشنهادی انتخاب نماید. بنابراین، کارشناس می‌تواند با مشاهده این مدل‌ها به شناسایی مسیرهای مناسب بپردازد.

چهار مسیر فوق توسط کارشناس از روی مدل سه‌بعدی منطقه انتخاب گردیده است. شکل ۳ بخشی از مدل سه‌بعدی مسیر شماره یک را نشان می‌دهد. همانطور که در شکل مشخص است، ساختمان‌های بلندمرتبه‌ای در کنار جاده‌ای با عرض کم وجود دارد. لیکن چنانچه این ساختمان‌ها تخریب گردند احتمال

شکل ۲ - مدل سه‌بعدی بخشی از مسیر پیشنهادی شماره یک

اطلاعات از روی مدل سه بعدی قابل شناسایی و استخراج است.

شکل ۴ نیز بخشی از مدل سه بعدی مسیر شماره یک را نشان می دهد که در آن ارتفاع یکی از ساختمانها و عرض یکی از معابر مشخص شده است. کلیه این

شکل ۳ - مدل سه بعدی بخشی از مسیر پیشنهادی شماره یک

این مسیر به عنوان مسیر بهینه انتخاب می گردد. لیکن با تاثیر پارامترهای دیگر و وارد کردن همه آنها در معادلات میانگین وزن دار مرتب، امکان انتخاب مسیر دیگری به عنوان مسیر بهینه وجود دارد. همچنین در جلوتر مشخص می شود که مسافت یکی از عواملی است که تاثیر کمتری نسبت به پارامترهای دیگر در معادلات دارد و نمی تواند به تنها یی معیار مناسبی برای انتخاب مسیر امدادرسانی باشد.

جدول ۱ - مسافت چهار مسیر پیشنهادی

مسافت (متر)	شماره مسیر
۱۴۱۲	۱
۱۳۴۷	۲
۱۲۸۰	۳
۱۸۶۳	۴

مطالعه و بررسی چهار پارامتر اصلی موثر در انتخاب مسیر بهینه پس از مشخص شدن مسیرهای پیشنهادی لازم است پارامترهای اصلی موثر در انتخاب مسیر بهینه مورد بررسی قرار گیرند.

۱- مسافت

مسافت یکی از عوامل مهم در محاسبه زمان دسترسی به منطقه است. لیکن لازم است مسافت مسیرهای پیشنهادی نیز به عنوان یکی از پارامترهای موثر در معادلات وزن دهنده وارد شود. بنابراین، مسافت بین امدادرسان و منطقه حادثه دیده روی هر چهار مسیر، اندازه گیری شده و در جدول ۱ نشان داده شده است.

ملحوظه می شود که مسیر شماره ۳ کمترین فاصله را دارد. بنابراین، چنانچه صرفا پارامتر فاصله برای انتخاب بهترین مسیر امدادرسانی مورد بررسی باشد،

ساختمان‌ها کم است این دسته بنده با ارتفاع کمتری انجام گردد.

اما نکته حائز اهمیت آن است که از نظر کارشناس مربوطه، ارتفاع ساختمان‌های هر مسیر علی‌رغم مسافت آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. چرا که چنانچه مسیری مسافت کمتری داشته باشد اما یک ساختمان بلند در آن وجود داشته باشد که احتمال خرابی آن زیاد باشد، این مسیر به هیچ عنوان نمی‌تواند صلاحیت انتخاب داشته باشد و امدادرسان را با مشکل رویرو می‌نماید.

در جدول ۳ ملاحظه می‌شود که در مسیر شماره یک، ۱۱۸ ساختمان با ارتفاع کمتر از ۱۰ متر و ۴۹ ساختمان با ارتفاع بیشتر از ۱۰ متر موجود است.

جدول ۳ - تعداد ساختمان‌های بیشتر و کمتر از ده متر در هر مسیر

شماره مسیر	کمتر از ۱۰ متر	بیشتر از ۱۰ متر	تعداد
۱	۱۱۸	۴۹	۱۶۷
۲	۱۲۷	۴۶	۱۷۳
۳	۱۱۴	۴۷	۱۶۱
۴	۱۱۰	۷۸	۱۸۸

۴- قدمت ساختمان‌ها

قدمت ساختمان‌ها یکی دیگر از مهم‌ترین عوامل موثر در انتخاب مسیر بهینه است. چرا که هرچه قدمت ساختمان بیشتر باشد احتمال خرابی آن بیشتر می‌شود و بنابراین، امکان انسداد مسیر وجود دارد. لیکن بار دیگر مدل سه‌بعدی منطقه این امکان را به کارشناس می‌دهد تا علاوه بر ارتفاع ساختمان‌ها به قدمت آن‌ها

۲- عرض معابر

در هر مسیر معابر مختلف با عرض‌های متفاوتی وجود دارد. ما در این مقاله و با نظر کارشناس مربوطه، معابر را به دو دسته معابر با عرض بیشتر از شش متر و کمتر از شش متر تقسیم نموده‌ایم. این تقسیم بنده با توجه به منطقه مطالعاتی و عرض معابر آن صورت گرفته است. بنابراین، می‌تواند متناسب با عرض معابر مناطق دیگر تغییر نماید.

در مطالعه این پارامتر نیز ملاحظه می‌گردد که مسیر شماره ۳ که کمترین مسافت را داشت، دارای سه معبر است که هر سه آن‌ها عرض کمتر از ۶ متر دارند که می‌تواند انتخاب این مسیر را به عنوان بهترین مسیر به خطر بیندازد.

جدول ۲ - تعداد مسیرهای با عرض بیشتر و کمتر از شش متر برای هر مسیر

شماره مسیر	کمتر از ۶ متر	بیشتر از ۶ متر
۱	۳	۱
۲	۱	۱
۳	۳	۰
۴	۱	۲

۳- ارتفاع ساختمان‌ها

در طول هر مسیر ساختمان‌های بلند و کوتاه با ارتفاع متفاوتی وجود دارد. در این مقاله ساختمان‌ها به دو دسته با ارتفاع بیشتر از ده متر و کمتر از ده متر تقسیم می‌گردند. که این دسته‌بنده نیز با توجه به نظر کارشناس و ساختمان‌های موجود در منطقه مطالعاتی انجام گردیده است. ممکن است در منطقه‌ای که ارتفاع

است. یعنی به طور مثال فرد کارشناس معتقد است که چنانچه تمام ساختمان‌های موجود در یک مسیر ارتفاع کمتر از ده متر داشته باشند ولی حتی یک ساختمان بالای ده متر هم وجود داشته باشد، این مسیر مناسب نیست. لیکن همانطور که ملاحظه می‌شود، به نظر می‌رسد کارشناسی که بدین این است باید نتیجه بهتری نسبت به فردی که خوش‌بین است بگیرد.

در این مقاله وزن پارامترهای مختلف برای درجه خوش‌بینی‌های $0.25, 0.5, 0.75$ و 1 محاسبه می‌گردد و مسیر بهینه به ازای هر یک از این درجه خوش‌بینی‌ها تعیین می‌گردد و در نهایت به مقایسه هریک از آن‌ها پرداخته می‌شود.

در این مقاله ابتدا با استفاده از مدل سه‌بعدی منطقه حادثه دیده چهار مسیر پیشنهادی برای امدادرسانی انتخاب گردید سپس چهار پارامتر مسافت، ارتفاع و قدمت ساختمان‌ها و عرض معابر هر مسیر مورد بررسی قرار گرفت. در مرحله با استفاده از معادلات وزن‌دهی الگوریتم میانگین وزن‌دار مرتب، وزن هریک از پارامترها با توجه به میزان درجه خوش‌بینی محاسبه گردید.

$$W_1 = \frac{2(2n-1) - 6(n-1)(1-O)}{n(n+1)}$$

$$W_n = \frac{6(n-1)(1-O) - 2(n-2)}{n(n+1)}$$

$$W_j = \frac{n-j}{n-1} W_1 + \frac{j-1}{n-1} W_n, j \in \{2, \dots, n-1\}$$

نیز توجه نماید. چراکه ممکن است ساختمانی بسیار بلند مرتبه باشد ولی تازه ساخت باشد و امکان خرابی کمی داشته باشد. در این مقاله قدمت ساختمان‌ها به دو دسته با قدمت بیشتر از پانزده سال و کمتر پانزده سال تقسیم می‌گردد.

جدول ۴ - تعداد ساختمان‌های با قدمت بیشتر و کمتر از پانزده سال

شماره مسیر	کمتر از ۱۵ سال	بیشتر از ۱۵ سال
۱	۷۸	۸۹
۲	۸۶	۸۷
۳	۶۴	۹۷
۴	۱۰۶	۷۴

- نتیجه گیری

برای انتخاب بهترین مسیر از الگوریتم میانگین وزن-دار مرتب استفاده می‌شود. در این الگوریتم به هریک از چهار پارامتر مؤثر با استفاده از رابطه‌های موجود وزن داده می‌شود. نکته قابل توجه در این رابطه‌ها این است که پارامتری به عنوان درجه خوش‌بینی وجود دارد که توسط کارشناس معین می‌گردد و لازم است به صورت مختصر توضیح داده شود. درجه خوش‌بینی عددی بین صفر و یک است. وقتی کارشناس درجه خوش‌بینی را یک در نظر می‌گیرد، گوییم که کارشناس خوش‌بین است. یعنی به طور مثال فرد کارشناس معتقد است که اگر تمام ساختمان‌های موجود در یک مسیر ارتفاعی بیشتر از ده متر داشته باشند ولی حتی یک ساختمان هم با ارتفاع کمتر از ده متر موجود باشد شرایط ایده‌آل است. اما اگر کارشناس درجه خوش‌بینی را برابر با صفر در نظر بگیرد گوییم که بدین

در نمودار میزان انسداد هر مسیر را با توجه به درجه خوشبینی‌های مختلف نشان داده شده است. همانطور که گفته شد فردی که بدبین است و درجه خوشبینی کمتری را در نظر می‌گیرد، نتایج بهتری خواهد گرفت.

قدمت بیشتر و کمتر از ۱۵ سال تقسیم گردید. لیکن بعد از ارتفاع کمتر از ده متر برای ساختمان‌ها، بهترین حالت قدمت کمتر از ۱۵ سال است و به همین ترتیب قدمت بیشتر از ۱۵ سال بعد از ارتفاع بیشتر از ده متر ساختمان‌ها به عنوان بدترین حالت در نظر گرفته می‌شود.

پارامتر موثر بعدی عرض معابر است که درجه اهمیت بالایی دارد. اما در آخر پارامتر مسافت است که از نظر اهمیت در اولویت آخر قرار می‌گیرد.

پس از محاسبه وزن‌ها با استفاده از رابطه زیر میزان انسداد مسیر برای هریک از مسیرها محاسبه می‌گردد.

$$F(a_1, a_2, \dots, a_n) = \sum_j^n w_j b_j = w_1 b_1 + w_2 b_2 + \dots + w_n b_n$$

نتایج حاصل از محاسبات وزن برای درجه خوش‌بینی‌های مختلف برای تمامی پارامترها در آورده شده است. لازم است قبل از محاسبه وزن‌ها، پارامترها را از بهترین حالت به بدترین حالت مطابق

جدول ۵ از نظر کارشناس مرتب نماییم:
همانطور که گفته شد مهمترین عامل از نظر کارشناس مربوطه ارتفاع ساختمان‌ها است. بنابراین، بهترین حالت برای مسیرها زمانی است که ارتفاع ساختمان‌ها کمتر از ده متر و بدترین حالت آن زمانی است که ارتفاع ساختمان‌ها بیشتر از ده متر است.
اما پارامتر مهم بعدی، قدمت ساختمان‌ها است.
همانطور که گفته شد قدمت ساختمان‌ها به دو دسته با

جدول ۵ - ترتیب پارامترهای مختلف از ایده ال به بدترین حالت از نظر کارشناس

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
ارتفاع کمتر از ۱۰	قدمت کمتر از ۱۵	عرض بیشتر از ۶	مسافت	عرض کمتر از ۶	قدمت بیشتر از ۱۵	ارتفاع بیشتر از ۱۰

۱۰ "برابر با صفر و وزن پارامتر" ارتفاع بیشتر از ۱۰ "برابر با ۰.۵۸" محاسبه گردیده است.
در این الگوریتم برای درجه خوشبینی‌های کمتر از ۰.۵، هر چه مقدار وزن‌های محاسبه شده بیشتر باشد، نشان‌دهنده آن است که این عامل تاثیر بیشتری روی انسداد و خرابی مسیر دارد و برای درجه

جدول ۶ وزن پارامترهای مختلف محاسبه شده را به ترتیبی که در جدول ۵ آورده شده است به ازای درجه خوشبینی‌های مختلف نمایش می‌دهد.
به عنوان مثال همانطور که ملاحظه می‌شود برای درجه خوشبینی صفر، وزن پارامتر "ارتفاع کمتر از

0	0 , 0.04 , 0.09 , 0.23 , 0.34 , 0.41 , 0.58
0.25	0 , 0.05 , 0.13 , 0.20 , 0.27 , 0.34 , 0.43
0.5	0.15 , 0.15 , 0.15 , 0.15 , 0.15 , 0.15 , 0.15
0.75	0.43 , 0.34 , 0.27 , 0.20 , 0.13 , 0.05 , 0
1	0.58 , 0.41 , 0.34 , 0.23 , 0.09 , 0.04 , 0

حال با استفاده از رابطه گفته شده و وزن‌های بدست آمده، میزان انسداد هر مسیر محاسبه گردیده و در نمودار زیر آورده شده است

در نمودار میزان انسداد هر مسیر را با توجه به درجه خوشبینی‌های مختلف نشان داده شده است.

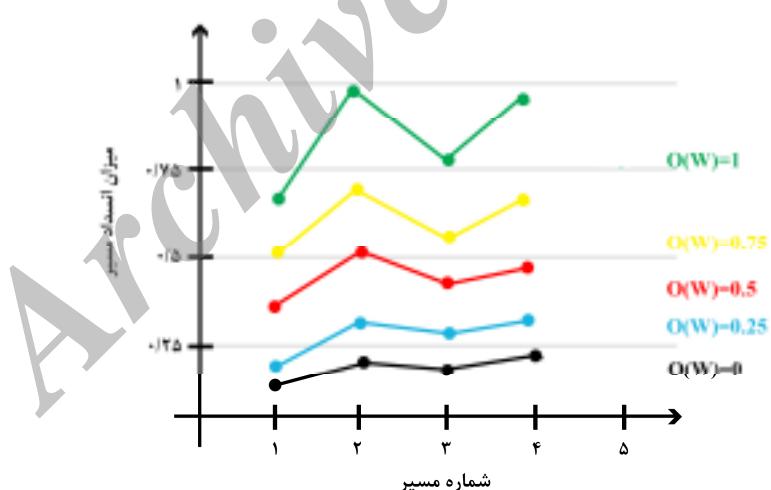
همانطور که گفته شد فردی که بدبین است و درجه خوشبینی کمتری را در نظر می‌گیرد، نتایج بهتری خواهد گرفت.

خوشبینی‌های بیشتر از 0.5 ، کاملاً بر عکس است. بنابراین، کاملاً واضح است که در درجه خوشبینی‌های کمتر از 0.5 ، پارامتر "ارتفاع بیشتر از 10 " تاثیر بیشتری نسبت به پارامترهای دیگر دارد و در درجه خوشبینی‌های بیشتر از 0.5 ، پارامتر "ارتفاع کمتر از 10 " تاثیر بیشتری نسبت به پارامترهای دیگر دارد و این تاثیر را ما با چیدمانی که در جدول ۵ انجام داده‌ایم به وجود آورديم.

برای درجه خوشبینی 0.5 نیز وزن‌ها یکسان می‌شوند.

جدول ۶ - وزن پارامترهای مختلف بر اساس درجه خوشبینی‌های متفاوت

O(W)	Weight
O(W)=1	1
O(W)=0.75	0.75
O(W)=0.5	0.5
O(W)=0.25	0.25
O(W)=0	0

اما نکته حائز اهمیت این است که در یک درجه خوشبینی مشخص کدام مسیر به عنوان مسیر بهینه انتخاب می‌گردد؟ کاملاً واضح است مسیری انتخاب می‌شود که میزان انسداد کمتری دارد. به عنوان مثال

به عنوان مثال میزان انسداد هر ۴ مسیر با درجه خوشبینی صفر، کمتر از انسداد مسیرها با درجه خوشبینی 0.5 ، 0.75 و 1 است.

مهردادی نژاد، محمدجواد و جوانرودی، کاوان (۱۳۹۱). بررسی آسیب پذیری ناشی از زلزله در شبکه های ارتباطی تهران بزرگ - مطالعه موردنی: خیابان ولی عصر (عج) شمالی (میدان ولی عصر (عج) تا چهارراه پارک ولی)، فصلنامه علمی و پژوهشی مدیریت بحران، شماره ۱، صفحه ۱۳-۲۱

میان آبادی، حجت و افشار، عباس (۱۳۸۵). کاربرد روش میانگین وزنی مرتب شده (OWA) در تصمیم گیری و مدیریت ریسک، کنفرانس بین المللی مدیریت استراتژی پژوهش، تهران

Fuller, Robert. (1996). OWA operator in decision making

M. Teresa Lamata. (2004). Ranking of alternatives with ordered weighted averaging operators, International journal of intelligent systems, Voll. 19, 473-482

Moradi, Milad et al. (2013). Sensitivity analysis of ordered weighted averaging operator in earthquake vulnerability assessment, 2nd International Conference on Sensors and Models in Photogrammetry and Remote Sensing (SMPR 2013), University of Tehran

Xinwang Lio, Shilian Han. (2008). Orness and parameterized RIM quantifier aggregation with OWA operator: A summary, International Journal of Approximate Reasoning, 48, 77-97

Zarghami, Mahdi, Ferenc, Szidarovszky. (2008). Fuzzy quantifiers in sensitivity analysis of OWA operator, Computers & Industrial Engineering, 54, 1006-1018

چنانچه درجه خوشبینی صفر را در نظر بگیریم، مسیر شماره یک که میزان انسداد کمتری دارد به عنوان مسیر بهینه برای امدادرسانی انتخاب می‌گردد.

منابع

آقامحمدی، حسین و همکاران (۱۳۹۱). توسعه یک روش ابتکاری برای بهینه سازی مساله مکان یابی و تخصیص در عملیات امدادرسانی به مصدومان زلزله، فصلنامه علمی و پژوهشی برنامه‌ریزی و آمایش فضای، شماره ۲، صفحه ۵۷-۷۵.

پورمحمدی، محمدرضا و مصیبزاده، علی (۱۳۸۷). آسیب پذیری شهرهای ایران در برابر زلزله و نقش مشارکت محله‌ای در امدادرسانی آنها، فصلنامه علمی و پژوهشی جغرافیا و توسعه، شماره ۱۲، ص ۱۱۷-۱۴۴.

ضرغامی، مهدی و همکاران (۱۳۸۶). اولویت‌بندی طرح‌های انتقال بین حوضه‌یی آب با استفاده از عملگر تجمعی میانگین وزنی مرتب استقرایی، فصلنامه‌ی علمی و پژوهشی شریف، شماره سی و هفتم، ص. ۱۶۹-۱۷۹.

قرب، قریدون، شبکه ارتباطی در طراحی شهری، مرکز انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم متقان، علی اکبر و همکاران (۱۳۷۶). کاربرد GIS در مکانیابی پارکینگ‌های عمومی طبقاتی به روش OWA